

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Jouhki, Jukka

Title: Tekoäly tappaa... ainakin työn

Year: 2017

Version:

Please cite the original version:

Jouhki, J. (2017, 21.10.2017). Tekoäly tappaa... ainakin työn. AntroBlogi.
<https://antroblogi.fi/2017/10/tekoaly-tappaa-ainakin-tyon/>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Tekoäly tappaa... ainakin työn

Jukka Jouhki

Uutiskommentit

21.10.2017 11:59

“Tekoäly kyseenalaistaa koko ihmiskunnan tulevaisuuden.” Enää ei tarvitse edes “keskustella siitä, ovatko tekoälyriskit todellisia”, koska katastrofaalinen älykkyysräjähdys voi “vaarantaa ihmiskunnan olemassaolon ilmastonmuutosta nopeammin.” On “täysin edesvastuutonta sanoa ongelman olevan vain tieteisfiktiota”. Näin vaarallisena näyttäytyi tekoäly kognitiotieteiden tutkijoiden visioissa ([HS Mieli pide 19.10.17](#)).

Kaikki visiot tekoälystä eivät ole yhtä synkkiä. Tulevaisuudessa tekoälyn nähdään helpottavan ihmisten elämää monella tavalla työssä ja vapaa-ajalla. Eikä keinoäly ainakaan vielä uhkaa ihmiskuntaa, vaan korkeintaan pieksää ihmisiä älypeleissä ([YLE Uutiset 19.10.17](#)).

Tekoäly onkin fakki-idiotti: fiksu vain hyvin kapea-alaisessa tehtävässä, äärettömän tyhmä muissa. [Teknoantropologi Genevieve Bell näkee](#), että pelko tekoälyn tuhoisista aikomuksista on itse asiassa pelkoa ihmisten välisestä aggressiivisuudesta. Ihmiset voivat käyttää kehittyntä teknologiaa toisiaan vastaan, mutta itsekseen keinoäly ei sellaiseen Bellin mielestä ryhdy.

Toki tulevaisuudessa roboteista voi tulla moraalittomia renessanssineroja, mikä huolestuttaa tai kiehtoo ihmisiä, kognitiotieteilijöistä scififaneihin. Mutta visio

koneesta, joka on kaikkietävä ja vieläpä tappaa ihmisiä, kertoo enemmän ihmisten draamantajusta kuin tulevaisuudesta.

Uhkakuvat tekoälystä sijoittuvat pitkään traditioon: teknologiset innovaatiot kirjoitustaidosta geeniteknologiaan muuttavat kulttuuria ja ovat samalla kriisi ihmiskuvalle. Keinoälyyn liittyvää ahdistusta tutkinut antropologi Kathleen Richardson väittää, että robottilapset, kyborgikumppanit ja teknologiset terapeutit ovat vääjäämättä tulevaisuutta. Niiden haaste on pikemminkin sosiaalinen kuin moraalinen: millainen eksistentiaalinen kriisi on ihmissuhteiden väheneminen? Kenties kolkko ja vieraannuttava. Todennäköisesti kuitenkin epädramaattinen, koska muutos tapahtuu pikku hiljaa.

Antropologille ehkä merkittävin keinoälyn haaste kohdistuu lopulta työhön ja siihen perustuvaan ihmisarvoon. Koneet hoitavat lopulta suurimman osan hommista paremmin ja edullisemmin kuin ihminen. Mitä sitten, kun työtä ei enää tarvita eikä protestanttiselle työmoraalille ole käyttöä? Millä ihmisarvoa mitataan? Tekoäly voi johtaa sosialistiseen onnelaan tai kapitalistiseen katastrofiin riippuen siitä, missä määrin työnteko arvottaa ihmistä vielä tulevaisuudessa. Hesariin kirjoittaneiden tutkijoiden mielestä tekoälytutkimuksen tulisi olla "ihmiskunnan yhteinen projekti hiukkasfysiikan tutkimuskeskus Cernin tavoin". Tämä on loistava ajatus – parempi kuin ilmestyskirjamainen tuhon ennustus. Varsinkin, jos tulevaisuuden terminaattorit ottavat tähtäimiinsä sen vaivan, joka aiheutuu jokapäiväisen leivän hankkimisesta.

Lukemista

1. Kathleen Richardson 2015: *An Anthropology of Robots and AI: Annihilation Anxiety and Machines*.
-

KIRJOITTAJA

Jukka Jouhki

Jukka Jouhki on etnologian dosentti ja antropologian lehtori Jyväskylän yliopiston historian ja etnologian laitokselta. Hän on tutkinut mm. mobiiliteknologian käyttöä Intiassa, uususkonnollista yhteisöllisyyttä ja suomalaisjohtajia, media- ja uusmediakulttuuria Etelä-Koreassa, nationalismia ja kolonialismia, kasinoympäristöjä Macaossa sekä lapsiavioliittoja ja naisten ympärileikkauksia Gambiassa. Hän on The West Networkin johtaja, <https://thewestnetwork.org>.